

Список літератури:

1. Асоціація українських банків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://aub.org.ua/>
2. Закон України «Про банки і банківську діяльність» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, N 5-6, ст.30
3. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок»// Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2006, N 31, ст.268.
4. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nssmc.gov.ua>
5. Національний банк України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/>
6. Офіційний сайт ПАТ КБ «ПриватБанк» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://privatbank.ua/>

Святослав ГЕРЧАКІВСЬКИЙ

Тернопільський національний економічний університет

РИЗИКОВІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ДОДАТКОВИХ МИТНИХ ІНСТРУМЕНТІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Одним з базових чинників розвитку світогосподарських процесів в умовах сьогодення є перегляд методологічних основ державного управління зовнішньоторговельними відносинами на всіх етапах їх здійснення. Перед державними інституціями української влади та їх виконавчими органами постають завдання з удосконалення в соціально-економічних, політичних та гуманітарних сферах, усунення викривлень і деформацій, що виникли на етапі кризового процесу розвитку економіки.

Окремі аспекти державного управління у сфері зовнішньоекономічних відносин та митного регулювання в умовах глобалізації відображені в роботах таких вчених: В.Андрійчук, В.Афанасьєва, В.Бурцева, Г.Гільмутдінової, О.Гончарової, О.Гребельника, О.Кирєєва, Е.Кочетова, А.Кредісова, Н.Кузнєцова, А.Мерзляк, О.Онищенко, В.Симоненка, Ю.Сурміна, В.Сухарського, С.Хамініч та інших. Актуальним видаються проблемні аспекти застосування додаткових митних інструментів в Україні в сьогоденних умовах.

Наприкінці 2014 року Верховною Радою України було ухвалено два законодавчі акти у сфері митно-тарифних відносин. Це Закон України №1562 «Про заходи щодо стабілізації платіжного балансу України відповідно до статті XII Генеральної угоди про тарифи й торгівлю 1994 року» та Закон України №1563 «Про внесення змін до Митного кодексу України (щодо стабілізації платіжного балансу)». Останній із законів носить технічний характер та безпосередньо вносить у текст Митного кодексу поняття «додаткового імпортного збору» та створює правову базу щодо адміністрування цього платежу ДФС України. Додатковий імпорнтний збір справляється з товарів, що ввозяться на митну територію України у митному режимі імпорту, незалежно від країни походження цих товарів та укладених Україною угод (договорів) про вільну торгівлю за наступними ставками: 10 відсотків для товарів, що класифікуються у 1-24 товарних групах згідно із УКТЗЕД; 5 відсотків для товарів, що класифікуються у 25-97 товарних групах згідно із УКТЗЕД; 10 відсотків для товарів, що підлягають оподаткуванню ввізним митом відповідно до статті 374 Митного кодексу України («Умови ввезення (пересилання) громадянами товарів на митну територію України»).

Відзначимо наступні проблемні аспекти та ризики застосування додаткового імпортного збору в Україні. 1) Недостатня обґрунтованість законопроекту. Посилання уряду на негативну динаміку платіжного балансу є не зовсім виправданою. За офіційними даними Державної служби статистики України, показники платіжного балансу за підсумками січня-листопада 2014 року є позитивними. Профіцит зовнішньоторговельного балансу України за підсумками 2014 року становив 3,884 млрд. дол., тоді як за 2013 рік баланс зовнішньої торгівлі був зведений з дефіцитом в 8,514 млрд. дол. 2) Відсутність обґрунтування ставок збору. Вимоги ст. 27 Бюджетного кодексу України та ст. 91 Регламенту Верховної Ради України передбачають представлення відповідних розрахунків щодо введення та

адміністрування податків і зборів, а таких на жаль не представлено. Пояснювальна записка до проекту не містить обґрунтувань розмірів ставок додаткового імпортного збору, а також обґрунтування строку, на який пропонується запровадити додатковий імпортний збір. При обговоренні законопроекту Міністр фінансів Н.Яресько наголосила на прогнозних розрахунках надходжень додаткового імпортного збору, що складає 17,6 млрд. грн., що носить суперечливий характер. Так, виконання планових показників щодо адміністрування ввізного мита в 2014 році склала приблизно 91% (за 11 місяців – це 11,09 млрд.грн.). Різке збільшення в 2015 році планових показників по ввізному миту, ПДВ та акцизному податку із ввезених товарів, а також запровадження додаткового імпортного збору може спричинити невиконання таких необґрунтованих і «надутих» показників. 3) Невідповідність законодавчої ініціативи вимогам СОТ. У супровідних до законопроекту документах не надано обґрунтування внесеної законодавчої пропозиції в контексті повної відповідності вимогам СОТ щодо застосування заходів імпортного регулювання для підтримки рівноваги платіжного балансу. 4) Неврахування країни походження товару. У торгівлі між Україною та її партнерами - деякими державами та інтеграційними об'єднаннями функціонують автономні преференційні режими. Так, відповідно до типових Угод про вільну торгівлю між Урядом України та Урядом країни-партнера - “з набранням чинності цією Угодою Сторони повинні скасувати всі мита на імпорт товарів походженням з країни-партнера або України. Не запроваджуються жодні нові мита та еквівалентні миту податки і збори на імпорт”. Результатом таких дій є ризик виходу із Угоди однієї з сторін. 5) Невідповідність дати введення закону. Юридично некоректним є термін набрання чинності законом — з 1 січня 2015 року. Адже статтею XII Генеральної угоди з тарифів і торгівлі 1994 року передбачається, що Сторони, які застосовують обмеження відповідно до цієї статті, зобов'язуються уникати завдання непотрібної шкоди комерційним чи економічним інтересам будь-якої іншої сторони. 6) Ризик зростання контрабанди. Надмірне податкове навантаження спричинятиме перехід легальних поставок в тінь. 7) Інфляційний ризик. Додатковий імпортний збір нараховується на митну вартість товару і безпосередньо впливає на кінцеву ціну імпортованого товару. Даний платіж входить в основу нарахування для податку на додану вартість, що ще більше розкручуватиме «інфляційний маховик».

Таким чином, загальний висновок по імплементації закону №1562 «Про заходи щодо стабілізації платіжного балансу України відповідно до статті XII Генеральної угоди про тарифи й торгівлю 1994 року» негативний, оскільки крім фіскальної компоненти, яку буде дуже важко виконати фіскальній службі, він може призвести до великої кількості негативних ефектів у сфері зовнішньоекономічної діяльності України.

Віра ГІРНЯК, Ольга ЛУК'ЯНСЬКА

*Львівський інститут банківської справи Університету
банківської справи Національного банку України*

ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

В Україні виникла необхідність у розробці концепції фінансово-економічної безпеки вищих навчальних закладів на основі використання досвіду системи фінансування вищої освіти європейських країн.

Під впливом сучасних освітніх технологій та взаємодії різних дисциплін у дослідженнях Європейського Союзу формуються нові економічні інновації в освітній системі України: автономія вищих навчальних закладів [1], нові механізми державного фінансування освіти; диверсифікація джерел фінансування освіти.

Важливим чинником сучасного фінансового стану вищих навчальних закладів є державна політика, яка реалізується в обсягах фінансування вищої освіти.